
Fyzikální vyšetření urologického pacienta

Petr Holý, Urologické odd. FTN, Praha

-
- Diagnosu lze většinou určit pouze kompletní anamnesou a pečlivým fyzikálním vyšetřením.
 - Zásadní je komunikace (úzkost pacienta, rozdílné vzdělání)
-

Úvod

- Čas
 - Pacient by měl mít prostor vyjádřit své problémy a důvod návštěvy lékaře
 - Pozorně naslouchat
-

Anamnesa

- **Hlavní součásti**
 - ❑ **Hlavní obtíže**
 - ❑ **Průběh současného onemocnění**
 - ❑ **Další souběžná onemocnění**
 - ❑ **Rodinná anamnesa**
 - ❑ **Léky**
 - ❑ **Alergie**
 - ❑ **Sociální anamnesa**
-

Hlavní obtíže a onemocnění

- Hlavní obtíže připomínají proč pacient vyhledal naší péči.
 - Jsou důležité pro spokojenost pacienta i v případě, že další vyšetření odhalí závažnější onemocnění nebo stav.
-

Bolest

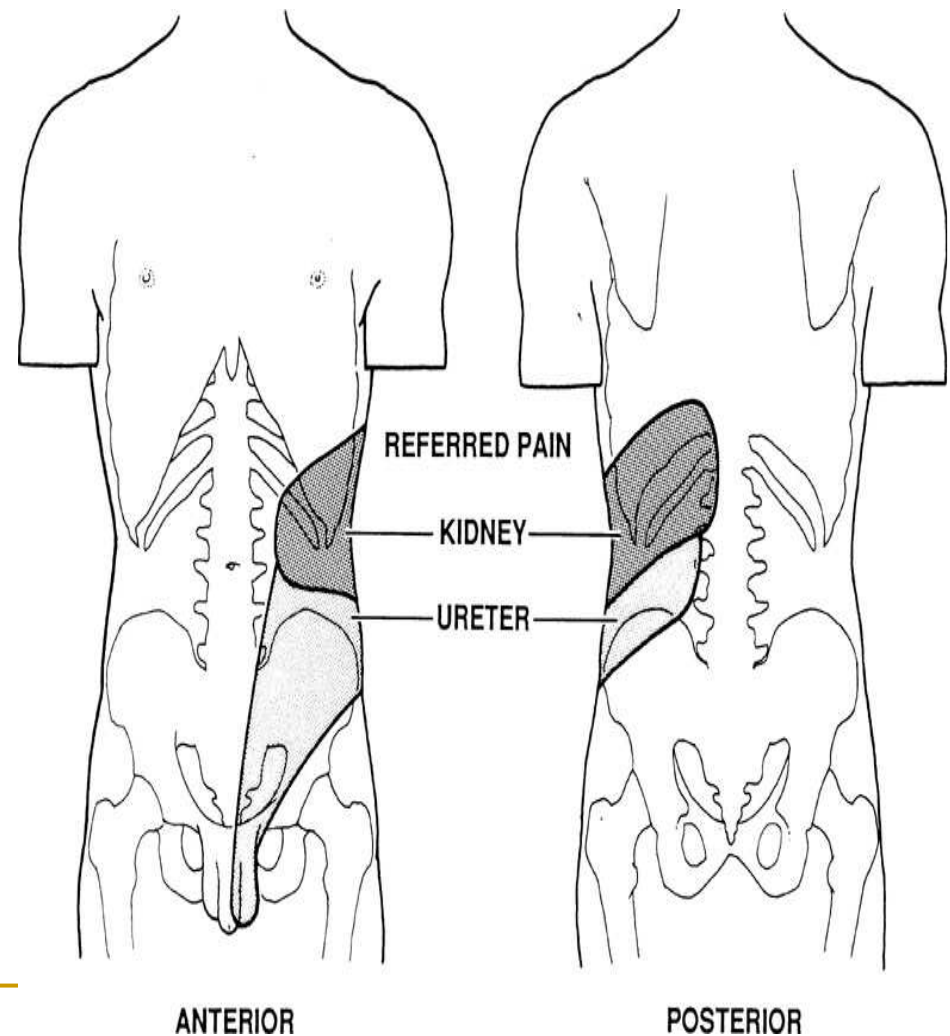
- **Silná**
 - **Obstrukce moč. cest**
 - **Záněty**
 - **Urologické záněty jsou nejzávažnější pokud postihnou parenchym orgánu**
 - Pyelonefritida
 - Prostatitida
 - Epididymitida
 - **Zánět sliznice obvykle působí dyskomfort**
 - Cystitida
 - Urethritida
-

Bolest

- **Urologické tumory:**
 - **Nebolestivé dokud nepůsobí**
 - **obstrukci**
 - **Šíření mimo postižený orgán (okolní nervy)**
-

Bolest

- ***Ledvinná kolika***
 - ipsilateralni kostovertebrální uhel zevně k sakrospinalnímu svalstvu a pod 12. žebro
- Náhlé roztažení obalu

Bolest

- Průvodní příznaky
 - **Zaživací obtíže**
 - Nausea
 - Zvracení
 - Ileus

Bolest

- Ledvinná kolika může být zaměněna s bolestí způsobenou drážděním kostálních nervů, nejčastěji T10–T12, které:
 - nemají kolikovitý charakter.
 - kořenová bolest se mění se změnou polohy
-

Ureterální bolest

- Obvykle náhlá a jako následek obstrukce
 - ❑ Střední ureter vpravo: přenesená do pravého dolního quadrantu (McBurney) a simuluje appendix
 - ❑ Střední ureter vlevo: přenesená přes levý dolní quadrant a připomíná divertikulitidu.
 - ❑ Skrotum u muže nebo labia u žen.
 - ❑ Obstrukce dolního ureteru často simuluje příznaky irritability (frekvence, urgencye a suprapubický dyskomfort)
-

Bolest močového m.

- Obvykle způsobena
 - Distenze
 - Zánět
-

Prostatická bolest

- **Zánět se sekundárním otokem a rozpětím obalů prostaty**
 - Špatně lokalizovaná
 - Břicho
 - Třísla
 - Perineum
 - Lumbosakrální
 - Rektum
 - Iritace (frekvence a dysurie)
 - Akutní moč. retence
-

Penilní Bolest

- *Při erekci bolest nejčastěji způsobuje m.Peyronie nebo priapismus*
 - V klidovém stavu
 - Obvykle sekundárně k zánětu měchýře nebo moč. trubice
 - Přenesená k meatu
 - *parafimosa*
-

Bolesti varlat

- Náhlá bolest
 - Epididymitida
 - Torze
 - Chronická bolest
 - Hydrokela
 - Varikokela
 - Přenesená: ledviny, retroperitoneum
-

Hematurie

- **Hematurie : příměs krve v moči**
 - **U dospělých chápána jako příznak urologické malignity pokud se nepotvrdí opak**
 - **Makro/Mikro hematurie?**
 - Čas: (začátek nebo konec mikce nebo celou dobu)?
 - Provázeno bolestí?
 - Přítomnost koagul? Tvar ?
-

Hematurie

- Iniciální hematurie:
 - Obvykle původem z uretry
 - Méně obvyklá
 - Obvykle zánětlivý původ
 - Celková hematurie
 - nejčastější
 - M.měchýř nebo HCM.
 - Terminální hematurie
 - Konec mikce
 - Záněty hrdla m.m. nebo prostatické uretry.
-

Lower Urinary Tract Symptoms

- **Iritační příznaky**

- Polakisurie
 - Nykturie
 - Frekvence
 - Dysurie
 - Inkontinence
 - Stresová
 - Urgentní
-

Obstrukční příznaky

- Snížený kalibr moč. proudu
 - Hesitancy
 - Přerušování
 - Odkapávání
-

Enuresa

- Inkontinence v čase spánku
- Nejčastěji děti do 5 let

Výtok z uretry

- **Nejčastěji příznak pohl. onemocnění.**

Teploty a zimnice

- Nejčastěji
 - Pyelonefritida
 - Prostatitida
 - Epididymitida
-

Ostatní onemocnění

- Systémové choroby ovlivňující urolog. nemoci
 - **diabetes mellitus.**
 - **Sclerosis multiplex**
 - **TBC**
 - **Schistosomiasis**
-

Rodinná anamnesa

- **Rakovina prostaty**
 - **Lithiasa (cystin)**
 - **Ledvinné tumory (některé typy)**
-

Předchozí chirurgické výkony

- **Zásadní zjistit co možná nejvíce informací *před* zamýšleným zákrokem, protože většina překvapení, na operačním sále, jsou v zásadě překvapení nepříjemná.**
-

Kouření a alkohol

- **Cigarety**

- **Ca. Urotelu, nejč. m.měchýř**
- **Erektální dysfunkce**

- **Chronický alkoholismus**

- **Snížená funkce ledvin**
 - **Sexuální dysfunkce.**
 - **Atrofie varlat a snížené libido.**
-

FYSIKÁLNÍ VYŠETŘENÍ

- Obecně
 - Prohlédnout si pacienta
 - Kachexie
 - Malignita, TBC
 - Žloutenka nebo bledost
 - Gynekomastie
 - endocrinologické onem.
 - alkoholismus
 - Hormonální th. Ca prostaty
-

Ledviny

- **Palpace**
 - Na zádech
 - **Ledvina je nadzvednuta zezadu tlakem jedné ruky z kostovertebrálního úhlu**

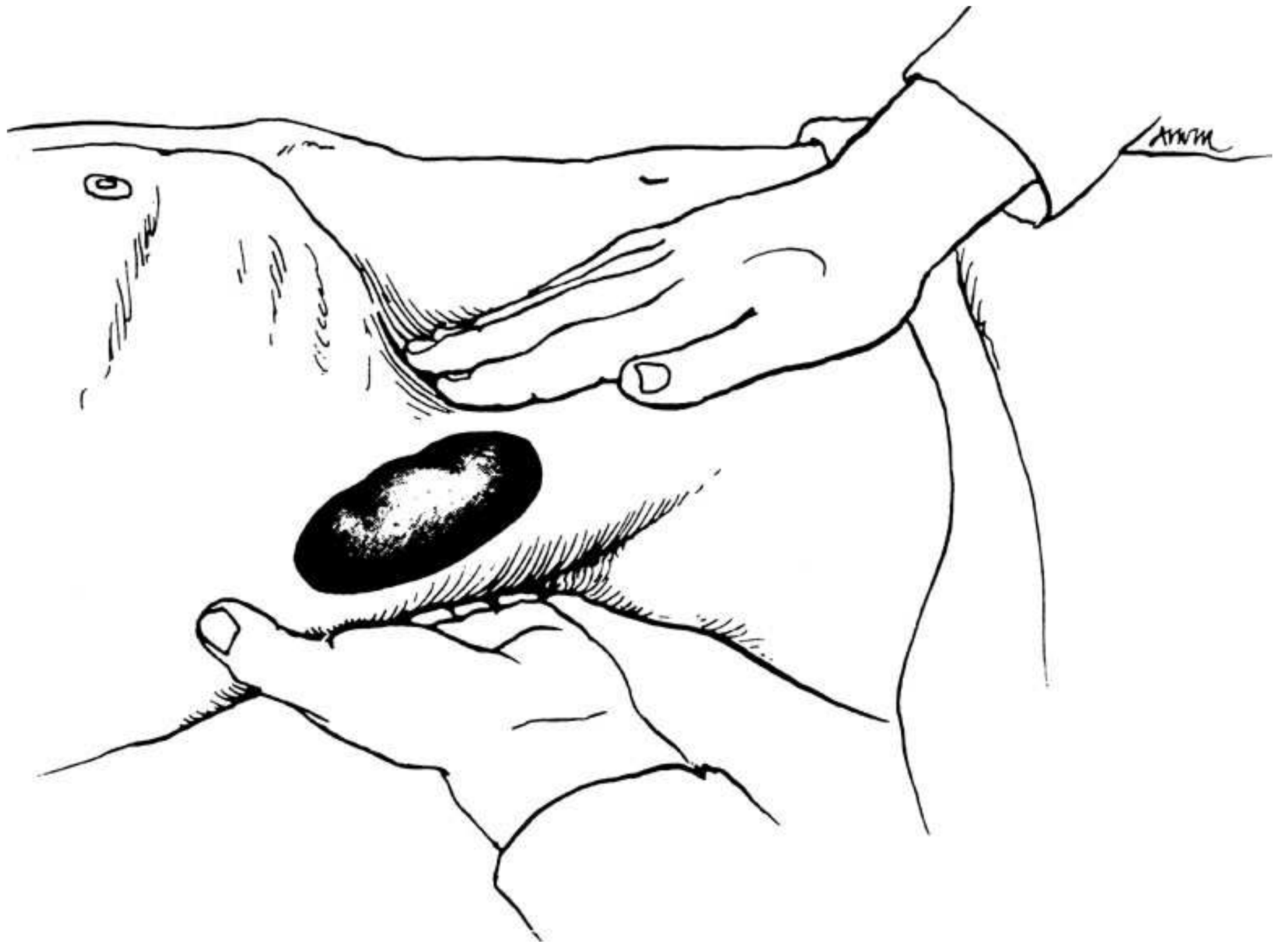
Ledviny

- Poslech : šelest v epigastriu
 - Stenosa a.renalis
 - aneurysma
 - renální arteriovenosní fistula
-

Abnormální nález — Ledviny

- Nejčastěji je možné nahmatat expanzi

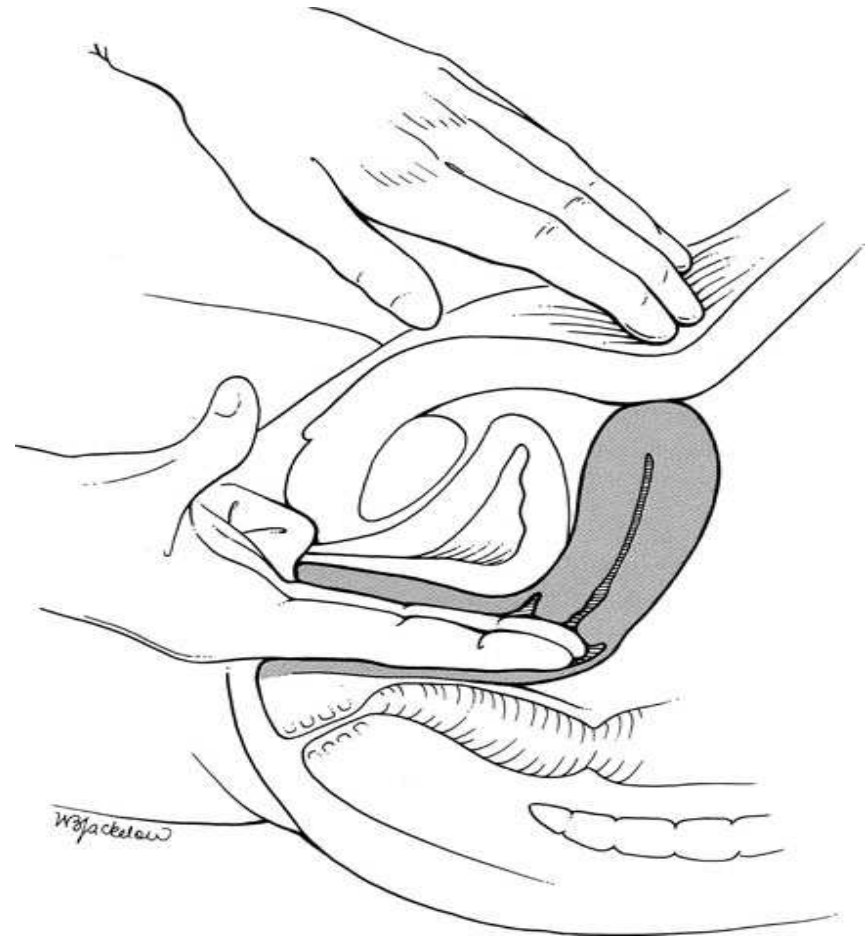
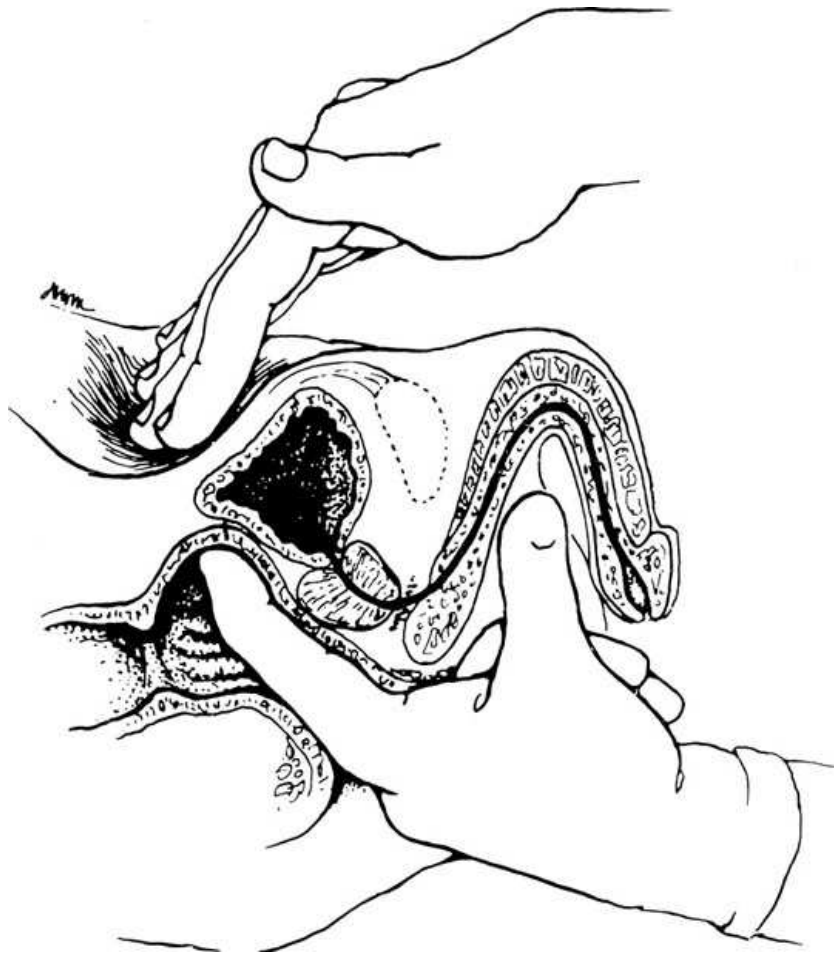

Močový měchýř

- aspoň 150 ml náplň, aby byl hmatný
 - Percusse je citlivější než palpance
 - Bimanuální vyšetření velmi cenné ke zhodnocení rozsahu nádoru m.měchýře
-

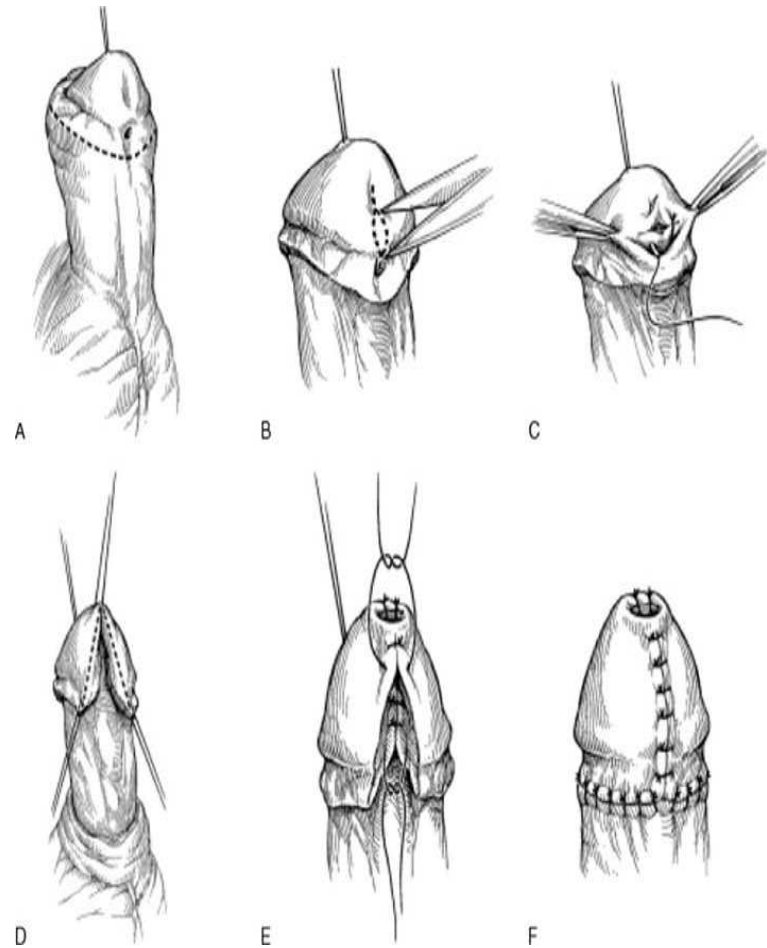
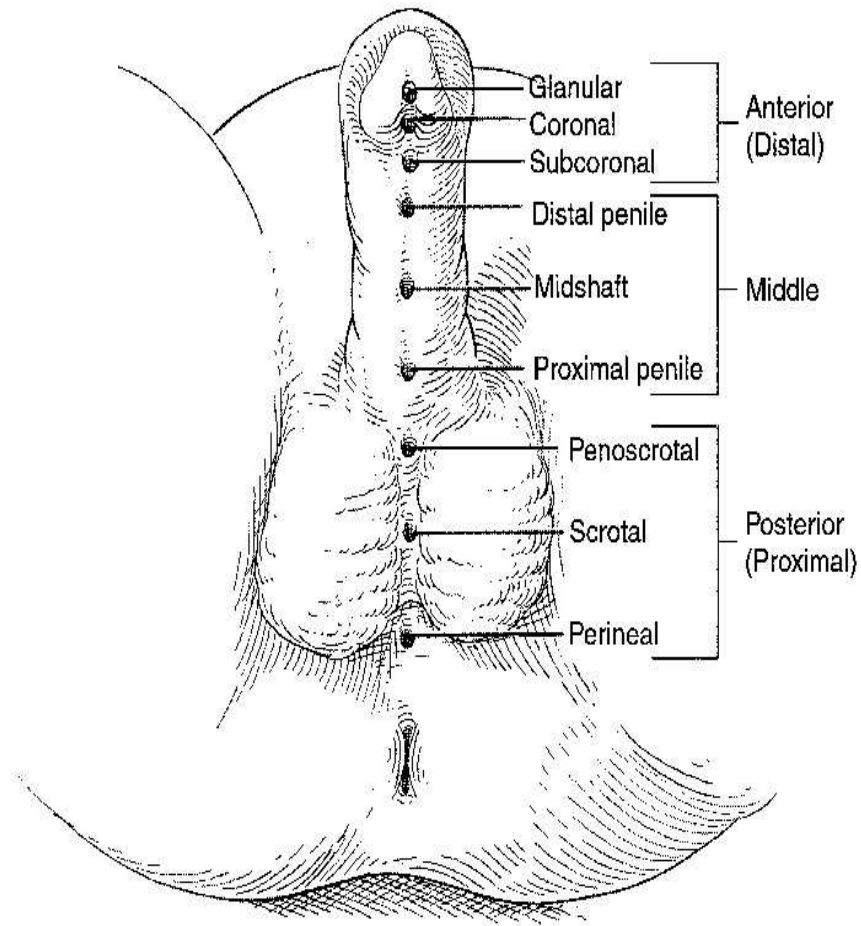
Močový měchýř

Penis

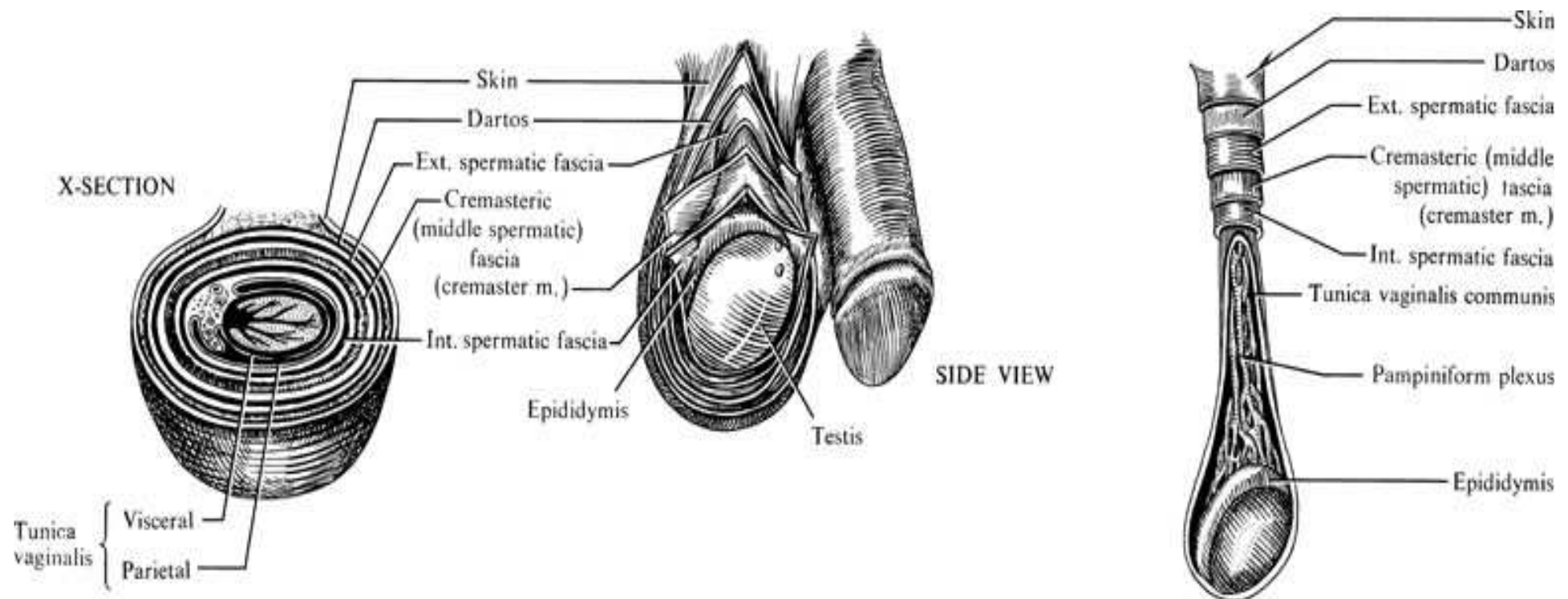
- Ústí meatu
 - Priapismus: leukemie
-

Hypospadias

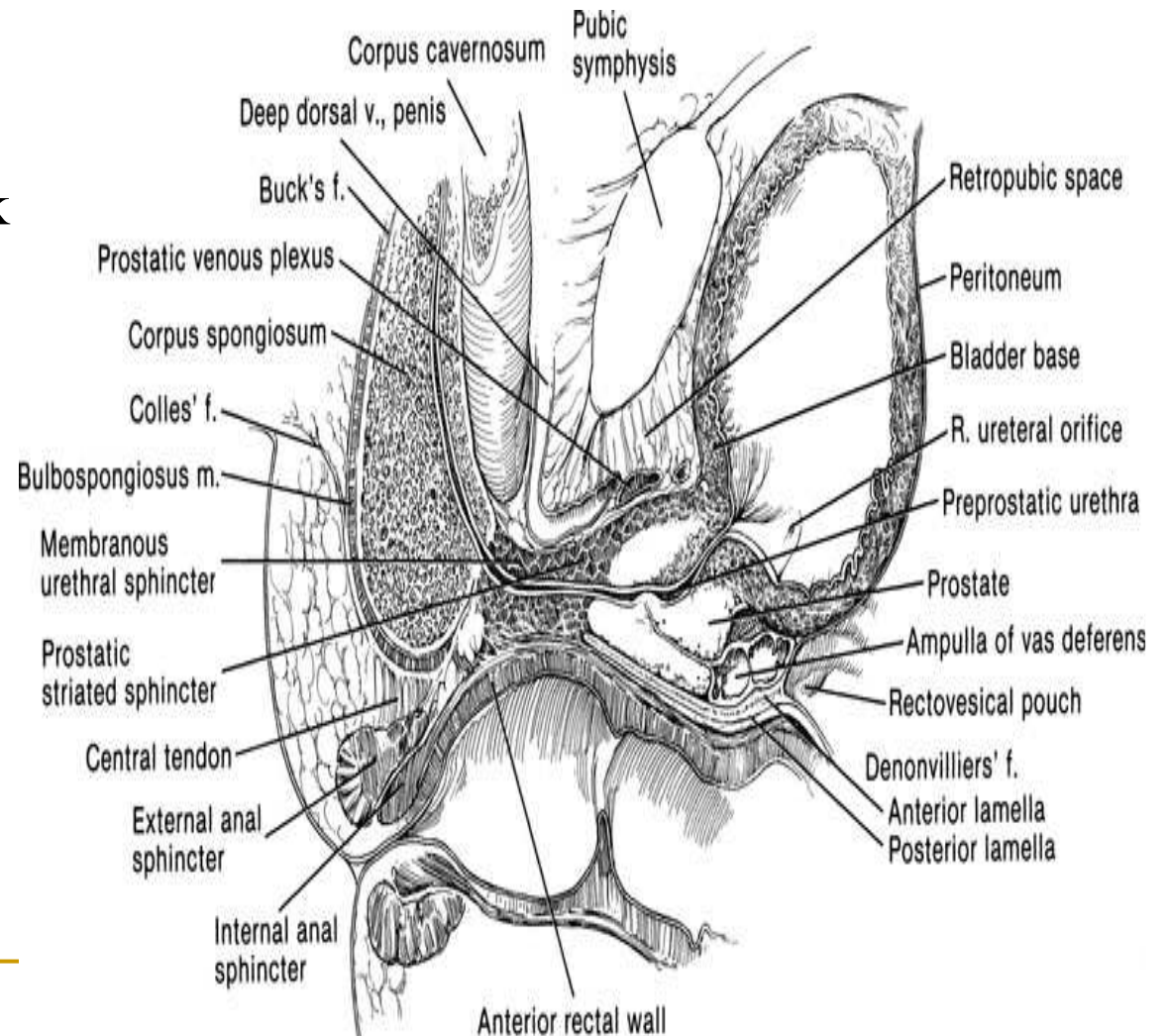
Skrotum a obsah

- **Bolestivé**
 - Torse
 - Epididymitida, tuhá indurace uvnitř testis je považována za malignitu pokud neprokázán opak.
 - **Nebolestivé**
 - **Spermatokela**
 - **Hydrokela**
 - Varicokela
 - **Transiluminace : Cysta vs. solidní**
 - *Bolestivá solidní expanze testis je považována za malignitu pokud neprokázán opak.*
-

Per Rectum a vyšetření Prostaty u muže

- Per rectum :
 - Každý muž nad 40 let
 - Každý muž, který přijde k urolog. vyšetření

Vyšetření prostaty

- Akutní Prostatitida
 - BPH
 - Ca Prostaty
-

-
- Děkuji za pozornost!
-